

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
«ΑΞΙΟΘΑΥΜΑΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ»

«*Admirabile signum*»

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΠΑΠΑ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ
ΠΑΝΩ ΣΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΑ ΤΗΣ ΦΑΤΝΗΣ

1. Το αξιοθαύμαστο σημείο της φάτνης, τόσο αγαπητό στους χριστιανούς, προκαλεί πάντα έκπληξη και θαυμασμό. Αναπαριστώντας το γεγονός της γέννησης του Ιησού, συνίσταται στην αναγγελία του μυστηρίου της Ενσάρκωσης του Υιού του Θεού με απλότητα και χαρά. Η φάτνη, στην πραγματικότητα, είναι σαν ένα ζωντανό Ευαγγέλιο, το οποίο γεννιέται από τις σελίδες της Αγίας Γραφής. Καθώς ατενίζουμε το σκηνικό των Χριστουγέννων, καλούμαστε να ξεκινήσουμε μια πνευματική πορεία, **που ελκύεται από την ταπεινότητα Εκείνου ο οποίος έγινε άνθρωπος για να συναντήσει κάθε άνθρωπο**. Και ανακαλύπτουμε ότι μας αγαπά μέχρι το σημείο να ενωθεί μαζί μας, ώστε να μπορέσουμε να ενωθούμε κι εμείς μαζί Του.

Με την επιστολή αυτή θα ήθελα να στηρίξω την όμορφη παράδοση των οικογενειών μας, που ετοιμάζουν τη φάτνη τις ημέρες πριν από τα Χριστούγεννα: καθώς και το έθιμο της εγκατάστασής της στους χώρους εργασίας, σε σχολεία, νοσοκομεία, φυλακές, πλατείες ... Αποτελεί πράγματι μια άσκηση δημιουργικής φαντασίας, που χρησιμοποιεί τα πιο ανόμοια υλικά για τη δημιουργία μικρών αριστουργημάτων ομορφιάς. Είναι κάτι που μαθαίνουμε από παιδιά: όταν ο πατέρας και η μητέρα, μαζί με τους παππούδες, μεταδίδουν αυτή τη χαρούμενη συνήθεια, που ενσωματώνει μια πλούσια λαϊκή πνευματικότητα. Εύχομαι αυτή η πρακτική να μην χαθεί ποτέ: αντίθετα, ελπίζω, εκεί όπου έχει αχρηστευθεί, να μπορέσει να ανακαλυφθεί ξανά και να αναζωογονηθεί.

2. Η προέλευση της φάτνης βρίσκεται πρώτα απ' όλα σε ορισμένες ευαγγελικές λεπτομέρειες της γέννησης του Ιησού στη Βηθλεέμ. Ο Ευαγγελιστής Λουκάς απλώς αναφέρει ότι η Μαρία «γέννησε τον υιό της τον πρωτότοκο, τον σπαργάνωσε και τον ξάπλωσε στο παχνί, διότι δεν βρήκαν μέρος στο πανδοχείο» (Λουκάς 2, 7). Ο Ιησούς τοποθετείται σε μια φάτνη, η οποία στα λατινικά ονομάζεται praesepium.

Ερχόμενος σε αυτό τον κόσμο, ο Υιός του Θεού εναποτίθεται εκεί όπου τα ζώα πηγαίνουν να φάνε. Ο σανός γίνεται το πρώτο κρεβάτι για Εκείνον που θα αποκαλυφθεί ως «ο άρτος που κατέβηκε από τον ουρανό» (Ιωάννης 6, 41). Ένας συμβολισμός που ο Άγιος Αυγουστίνος, μαζί με άλλους Πατέρες της Εκκλησίας, είχε αντιληφθεί όταν έγραφε: «Ξαπλωμένος σε μια φάτνη, έγινε η τροφή μας» (Ομιλία 189,4). Στην πραγματικότητα, η φάτνη περιέχει διάφορα μυστήρια της ζωής του Ιησού, με τέτοιο τρόπο που τα καθιστά εγγύτερα στην καθημερινότητά μας.

Αλλά ας πάμε στον τόπο καταγωγής της φάτνης, όπως τη γνωρίζουμε σήμερα. Βρισκόμαστε νοερά στο Greccio, στην κοιλάδα Rieti. Εκεί ο Άγιος Φραγκίσκος σταμάτησε επιστρέφοντας πιθανότατα από τη Ρώμη, όπου στις 29 Νοεμβρίου 1223 είχε λάβει την επιβεβαίωση του Κανονισμού για το Μοναχικό του Τάγμα από τον Πάπα Ονόριο Γ'. Μετά από το ταξίδι που είχε κάνει στους Αγίους Τόπους, τα σπήλαια του Greccio του θύμισαν με ιδιαίτερο τρόπο το τοπίο της Βηθλεέμ. Και είναι πολύ πιθανόν ο *Φτωχούλης του Θεού* να είχε εντυπωσιαστεί και από τα μωσαϊκά της Βασιλικής της Santa Maria Maggiore στη Ρώμη, που αναπαριστούσαν τη γέννηση του Ιησού, ακριβώς δίπλα στον τόπο όπου, σύμφωνα με μια αρχαία παράδοση, φυλάσσονταν τα απομεινάρια της φάτνης.

Οι γραπτές πηγές των Φραγκισκανών Πατέρων αναφέρουν λεπτομερώς τι συνέβη στο Greccio. Δεκαπέντε μέρες πριν από τα Χριστούγεννα, ο Φραγκίσκος κάλεσε έναν ντόπιο, τον Γιοναννί, και του ζήτησε να τον βοηθήσει να εκπληρώσει μια επιθυμία του: «Θα ήθελα να αναπαραστήσω το Βρέφος που γεννήθηκε στη Βηθλεέμ και να αντικρίσω με τα μάτια μου τις κακουχίες στις οποίες βρέθηκε από την έλλειψη των απαραίτητων, για ένα νεογέννητο, ανέσεων, καθώς ξάπλωσε στο σανό μέσα σε ένα παχνί, ανάμεσα σε μια αγελάδα και ένα γαϊδούρι». Μόλις το άκουσε, ο πιστός φίλος του πήγε αμέσως να ετοιμάσει όλα όσα χρειαζόνταν, στον τόπο που είχε οριστεί, σύμφωνα με την επιθυμία του Αγίου. Στις 25 Δεκεμβρίου, πολλοί αδελφοί έφθασαν στο Greccio από διάφορα μέρη, συνοδευόμενοι από άνδρες και γυναίκες από τις αγροικίες της περιοχής, φέρνοντας λουλούδια και δαυλούς, για να φωτίσουν αυτή την άγια νύχτα. Όταν έφτασε ο Φραγκίσκος, βρήκε το παχνί με το σανό, την αγελάδα και το γαϊδουράκι. Οι άνθρωποι που ήταν εκεί εκδήλωσαν μια ανείπωτη χαρά, που δεν είχαν νιώσει ποτέ πριν, μπροστά στη σκηνή των Χριστουγέννων. Τότε, ο ιερέας τέλεσε μπροστά στη φάτνη, με κάθε επισημότητα, τη Θεία Ευχαριστία, εξηγώντας τη σχέση που υπάρχει μεταξύ της Ενσάρκωσης του Υιού του Θεού και της Ευχαριστίας. Σε εκείνη την περίπτωση, στο Greccio, δεν υπήρξαν αγαλματάκια: τη φάτνη αναπαρέστησαν και βίωσαν οι άνθρωποι που ήταν παρόντες.

Έτσι γεννήθηκε η παράδοσή μας: όλοι γύρω από τη σπηλιά, γεμάτοι χαρά, χωρίς καμία απόσταση μεταξύ του γεγονότος που εκτυλισσόταν και εκείνων που μετείχαν στο μυστήριο. Ο πρώτος βιογράφος του Αγίου Φραγκίσκου, ο Tommaso da Celano, θυμάται ότι εκείνο το βράδυ προστέθηκε το δώρο ενός υπέροχου οράματος στην απλή και συγκινητική σκηνή: ένας από τους παρόντες είδε, ξαπλωμένο στη φάτνη, το Βρέφος Ιησού. Από αυτό τον εορτασμό των Χριστουγέννων του 1223, «όλοι επέστρεψαν στο σπίτι τους γεμάτοι από μια άφατη χαρά».

3. Ο Άγιος Φραγκίσκος, με την απλότητα αυτού του σημείου, πραγματοποίησε ένα μεγάλο έργο ευαγγελισμού. Η διδασκαλία του διείσδυσε στην καρδιά των χριστιανών και παραμένει μέχρι τις μέρες μας ένας γνήσιος τρόπος αναπαραγωγής της ομορφιάς της πίστης μας με απλότητα. Εξάλλου, το ίδιο το μέρος όπου έγινε η πρώτη ζωντανή φάτνη εκφράζει και προκαλεί αυτά τα συναισθήματα. Το Greccio έγινε καταφύγιο για την ψυχή που κρύβεται μέσα στο βράχο για να την περιβάλει η σιωπή.

Γιατί όμως η φάτνη προκαλεί τόση έκπληξη και μας συγκινεί; Πρώτα απ' όλα γιατί εκδηλώνει την αγάπη του Θεού. Εκείνος, ο Δημιουργός του σύμπαντος, χαμηλώνει στη δική μας μικρότητα. Το δώρο της ζωής, που είναι ήδη ένα μυστήριο για μας, μας γοητεύει ακόμα περισσότερο όταν βλέπουμε ότι Εκείνος που γεννήθηκε από την Παναγία, είναι η πηγή και το στήριγμα κάθε ζωής. Με τον Ιησού, ο Πατέρας μάς έδωσε έναν αδελφό που έρχεται να μας αναζητήσει όταν είμαστε αποπροσανατολισμένοι και χαμένοι· ένα πιστό φίλο, ο οποίος είναι πάντα κοντά μας. Μας έδωσε τον Υιό Του, που μας συγχωρεί και μας ανορθώνει από την αμαρτία μας.

Η κατασκευή της φάτνης στα σπίτια μας, μάς βοηθά να ξαναζήσουμε την ιστορία που βιώθηκε στη Βηθλεέμ. Φυσικά, τα Ευαγγέλια παραμένουν πάντοτε η πηγή που μας επιτρέπει να γνωρίσουμε και να μελετήσουμε αυτό το Γεγονός. Ωστόσο, η αναπαράστασή του στη φάτνη μάς βοηθάει να φανταστούμε τη σκηνή, διεγείρει αισθήματα τρυφερότητας και μας καλεί να νιώσουμε ότι κι εμείς εμπλεκόμαστε στην ιστορία της σωτηρίας, να αισθανθούμε σύγχρονοι του γεγονότος που είναι ζωντανό και επίκαιρο στα πιο ποικίλα ιστορικά και πολιτιστικά πλαίσια.

Με ιδιαίτερο τρόπο, ήδη από την Φραγκισκανή της προέλευση, η φάτνη είναι μια πρόσκληση να «αισθανθούμε» και να «αγγίξουμε» τη φτώχεια που ο Υιός του Θεού επέλεξε για τον εαυτό του κατά την ενσάρκωσή του. Και έτσι, σιωπηρά, είναι ένα κάλεσμα να Τον ακολουθήσουμε στο δρόμο της ταπεινοφροσύνης, της φτώχειας, της κακομεταχείρισης, που οδηγεί από την φάτνη της Βηθλεέμ μέχρι τον Σταυρό. Είναι ένα κάλεσμα να Τον συναντήσουμε και να Τον υπηρετήσουμε με ευσπλαχνία, στο πρόσωπο των πιο αναγκασμένων αδελφών μας (βλ. Ματθαίος 25, 31-46).

4. Θα ήθελα τώρα να εξετάσουμε τα διάφορα «σημεία» της φάτνης, για να κατανοήσουμε το νόημα που φέρουν μέσα τους. Πριν απ' όλα, αναπαριστάνουμε **το περιβάλλον του έναστρου ουρανού** μέσα στο σκοτάδι και τη σιωπή της νύχτας. Δεν είναι μόνο από πιστότητα στην ευαγγελική διήγηση που το κάνουμε αυτό, αλλά και για το νόημα που έχει. Ας σκεφτούμε μόνο πόσες φορές η νύχτα σκοτεινιάζει τη ζωή μας. Ε λοιπόν, ακόμη και σε αυτές τις στιγμές, ο Θεός δεν μας αφήνει μόνους αλλά είναι παρών για να απαντήσει στα ερωτήματα που αφορούν το νόημα της ύπαρξής μας: Ποιος είμαι εγώ; Από πού έρχομαι; Γιατί γεννήθηκα αυτή τη χρονική στιγμή; Γιατί αγαπώ; Γιατί υποφέρω; Γιατί θα πεθάνω; Για να απαντήσει σε αυτές τις ερωτήσεις, ο Θεός έγινε άνθρωπος. Η εγγύτητά του φέρνει φως εκεί όπου υπάρχει σκοτάδι και φωτίζει εκείνους που διασχίζουν το βαθύ σκοτάδι του πόνου (βλ. Λουκάς 1, 79).

Ένας λόγος αξίζει επίσης για **τα τοπία που περιβάλλουν τη φάτνη** και αποτελούν μέρος της, γιατί συχνά παριστάνουν τα ερείπια αρχαίων σπιτιών και παλατιών, τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις αντικαθιστούν το σπήλαιο της Βηθλεέμ και γίνονται η κατοικία της Αγίας Οικογένειας. Αυτά τα ερείπια φαίνεται να εμπνέονται από τον *Χρυσό Μύθο* του Δομινικανού Jacopo da Varazze (13^{ος} αιώνας), όπου διαβάζουμε μια παγανιστική θεωρία, σύμφωνα με την οποία ο ναός της Ειρήνης στη Ρώμη θα κατέρρεε όταν μια παρθένος θα γεννούσε. Αυτά τα ερείπια είναι πάνω από όλα τα ορατά σημάδια της παρηκμασμένης

ανθρωπότητας, όλων εκείνων που οδηγούνται στην καταστροφή, όλων όσων είναι διεφθαρμένοι και θλιμμένοι. Αυτό το σενάριο υποδεικνύει ότι ο Ιησούς είναι η καινοτομία στο κέντρο αυτού του παλαιού κόσμου κι ότι έχει έρθει για να θεραπεύσει και να ανοικοδομήσει, για να ξαναφέρει τη ζωή και τον κόσμο μας πίσω στην αρχική τους μεγαλοπρέπεια.

5. Πόσα συναισθήματα θα πρέπει να μας διακατέχουν καθώς προσθέτουμε στη φάτνη βουνά, ρυάκια, πρόβατα και βοσκούς! Με αυτό τον τρόπο θυμόμαστε, όπως είχαν αναγγείλει οι προφήτες, ότι όλη η δημιουργία συμμετέχει στον εορτασμό του ερχομού του Μεσσία. **Οι άγγελοι και το αστέρι της Βηθλεέμ** είναι το σημάδι πως κι εμείς καλούμαστε να πορευθούμε για να φτάσουμε στο σπήλαιο και να προσκυνήσουμε τον Κύριο.

«Ας πάμε μέχρι τη Βηθλεέμ, να δούμε αυτό το γεγονός, που ο Κύριος μας έκανε γνωστό» (Λουκάς 2, 15): αυτό λένε οι ποιμένες μετά το μήνυμα των αγγέλων. Είναι μια πολύ όμορφη διδασκαλία, που δίδεται σε μας με την απλότητα της περιγραφής της. Σε αντίθεση με τόσους απασχολημένους ανθρώπους, που κάνουν χιλιάδες πράγματα, οι ποιμένες γίνονται οι πρώτοι μάρτυρες του ουσιώδους, δηλαδή της σωτηρίας που έρχεται στον κόσμο. Είναι οι πιο ταπεινοί και οι πιο φτωχοί που ξέρουν πώς να καλωσορίσουν το γεγονός της ενσάρκωσης. Στον Θεό που έρχεται να μας συναντήσει στο πρόσωπο του Βρέφους Ιησούς, οι ποιμένες ανταποκρίνονται πηγαίνοντας προς Αυτόν, σε μια συνάντηση αγάπης και ευγνωμοσύνης. Είναι ακριβώς αυτή η συνάντηση μεταξύ του Θεού και των παιδιών του, χάρη στον Ιησού, που δίνει ζωή στη θρησκεία μας, που αποτελεί την ιδιαίτερη ομορφιά της και που διαφαίνεται με ιδιαίτερο τρόπο στη φάτνη.

6. Στις φάτνες μας συνηθίζουμε να βάζουμε πολλά συμβολικά αγαλματάκια. Πρώτα απ' όλα **ζητιάνους**, που δεν γνωρίζουν άλλη αφθονία εκτός από εκείνη της καρδιάς. Και αυτοί επίσης είναι πολύ κοντά στο Βρέφος Ιησού ολοκληρωτικά, χωρίς να μπορεί κανείς να τους διώξει ή να τους απομακρύνει από την αυτοσχέδια κούνια, γιατί αυτοί οι φτωχοί γύρω Του δεν επηρεάζουν τη διακόσμηση. Οι φτωχοί, στην πραγματικότητα, είναι οι προνομιούχοι του μυστηρίου αυτού και, συχνά, οι πιο ικανοί να αναγνωρίσουν την παρουσία του Θεού ανάμεσά μας.

Οι φτωχοί και οι απλοί στη φάτνη μας θυμίζουν ότι ο Θεός έγινε άνθρωπος για εκείνους που αισθάνονται την ανάγκη της αγάπης Του και αναζητούν την εγγύτητά Του. Ο Ιησούς, «ο πρᾶος και ταπεινός στην καρδιά» (Ματθαίος 11, 29), γεννήθηκε φτωχός, έζησε μια ζωή απλή, για να μας διδάξει να αναζητούμε τα ουσιώδη και να ζούμε από αυτά. Από τη φάτνη αναδύεται με σαφήνεια το μήνυμα ότι δεν μπορούμε να αφήσουμε τον εαυτό μας να εξαπατηθεί από τον πλούτο και από τόσες πολλές εφήμερες προτάσεις ευτυχίας. **Το ανάκτορο του Ηρώδη** βρίσκεται στο παρασκήνιο, κλειστό και κουφό στην αναγγελία της χαράς. Καθώς γεννιέται στο παχνί, ο ίδιος ο Θεός ξεκινά τη μόνη αληθινή επανάσταση που δίνει ελπίδα και αξιοπρέπεια στους απόκληρους, στους περιθωριοποιημένους: την επανάσταση της αγάπης, την επανάσταση της τρυφερότητας. Από το παχνί, ο Ιησούς διακηρύσσει, με μια δύναμη γλυκιά, την έκκληση να μοιραστεί με τους πιο μικρούς το δρόμο προς έναν κόσμο περισσότερο ανθρώπινο και αδελφωμένο, όπου κανείς δεν αποκλείεται ούτε περιθωριοποιείται.

Συχνά τα παιδιά - αλλά και οι ενήλικες! - λατρεύουν να προσθέτουν στη φάτνη κι **άλλα αγαλματάκια**, που μοιάζουν να μην έχουν καμία σχέση με τις διηγήσεις του Ευαγγελίου. Και όμως, αυτή η φαντασία στοχεύει να εκφράσει ότι, σε αυτόν τον νέο

κόσμο που εγκαινιάζεται από τον Ιησού, υπάρχει θέση για ό,τι είναι ανθρώπινο και για κάθε πλάσμα. Από τον βοσκό έως τον σιδερά, από τον αρτοποιό έως τον μουσικό, από τη γυναίκα που κουβαλάει μια κανάτα με νερό έως τα παιδιά που παίζουν...: όλα αυτά αναπαριστούν την καθημερινή αγιότητα, τη χαρά να εκπληρώνεις με τρόπο εξαιρετικό τις καθημερινές σου υποχρεώσεις, αφού ο Ιησούς μοιράζεται μαζί σου τη θεϊκή ζωή Του.

7. Σιγά-σιγά, η φάτνη μάς οδηγεί στο σπήλαιο, όπου βρίσκουμε τα αγαλματάκια της Μαρίας και του Ιωσήφ. Η Μαρία είναι μια μητέρα που θαυμάζει το παιδί της και το δείχνει σε εκείνους που έρχονται να το επισκεφθούν. Το αγαλματάκι που την παριστάνει μας κάνει να σκεφτούμε το μεγάλο μυστήριο στον οποίο ενεπλάκη αυτή η κοπέλα, όταν ο Θεός χτύπησε την πόρτα της αγνής ψυχής της. Κατά τον ευαγγελισμό του Αγγέλου που της ζήτησε να γίνει η μητέρα του Θεού, η Μαρία ανταποκρίθηκε με πλήρη και ολοκληρωτική υπακοή. Τα λόγια της: «Ιδού η δούλη του Κυρίου: ας γίνει σε μένα σύμφωνα με το λόγο σου» (Λουκάς 1, 38), είναι για όλους εμάς η μαρτυρία τού πώς να εγκαταλείψουμε τον εαυτό μας με πίστη στο θέλημα του Θεού. Με εκείνο το «ναι» η Μαρία έγινε η μητέρα του Υιού του Θεού, χωρίς να χάσει αλλά καθαγιάζοντας, χάρη σ' Εκείνον, την παρθενία της. Βλέπουμε σ' εκείνη τη Μητέρα του Θεού, που δεν κρατά τον Υιό της μόνο για τον εαυτό της, αλλά ζητά από όλους να υπακούσουν στον λόγο του και να τον τηρήσουν στη ζωή τους (βλ. Ιωάννης 2, 5).

Δίπλα στην Παναγία, σε μια στάση προστασίας του Παιδιού και της μητέρας Του, βρίσκεται ο Ιωσήφ. Είναι εκείνος που συνήθως αναπαριστάται με ένα ραβδί στο χέρι, και μερικές φορές ακόμη και κρατώντας μια λάμπα. Ο Άγιος Ιωσήφ παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στη ζωή του Ιησού και της Μαρίας. Είναι ο φύλακας που δεν κουράζεται ποτέ να προστατεύει την οικογένειά του. Όταν ο Θεός τον προειδοποιεί για την απειλή του Ηρώδη, δεν θα διστάσει να ταξιδέψει για να μεταναστεύσει στην Αίγυπτο (βλ. Ματθαίος 2, 13-15). Και μονάχα μόλις ο κίνδυνος έχει περάσει, θα φέρει την οικογένεια πίσω στη Ναζαρέτ, όπου θα είναι ο πρώτος παιδαγωγός του Ιησού παιδιού και εφήβου. Ο Ιωσήφ έφερνε στην καρδιά του το μεγάλο μυστήριο που περιέβαλλε τον Ιησού και τη σύζυγό του Μαρία, και, ως δίκαιος άνθρωπος, εμπιστευόταν πάντοτε το θέλημα του Θεού και το πραγματοποιούσε.

8. Η καρδιά της φάτνης αρχίζει να πάλλεται όταν, τα Χριστούγεννα, τοποθετούμε το ομοίωμα του Βρέφους Ιησού. Ο Θεός παρουσιάζει τον εαυτό του έτσι, ως παιδί, για να Τον δεχτούμε στην αγκαλιά μας. Στην αδυναμία και ευθραυστότητα κρύβει τη δύναμή Του, που δημιουργεί και μεταμορφώνει τα πάντα. Φαίνεται αδύνατο, και όμως έτσι είναι: στον Ιησού ο Θεός έγινε παιδί και σε αυτή την κατάσταση ήθελε να αποκαλύψει το μεγαλείο της αγάπης Του, η οποία εκδηλώνεται με ένα χαμόγελο και με το άπλωμα των χεριών Του προς εμάς.

Η γέννηση ενός παιδιού προκαλεί τη χαρά και το θαυμασμό, γιατί μας τοποθετεί μπροστά στο μεγάλο μυστήριο της ζωής. Βλέποντας τα μάτια ενός νεαρού ζευγαριού να λάμπουν μπροστά στο νεογέννητο παιδί τους, καταλαβαίνουμε τα συναισθήματα της Μαρίας και του Ιωσήφ που, βλέποντας το μωρό Ιησού, αντιλήφθηκαν την παρουσία του Θεού στη ζωή τους.

«Διότι η ζωή φανερώθηκε» (Α' Ιωάννη 1, 2): έτσι ο Απόστολος Ιωάννης συνοψίζει το μυστήριο της Ενσάρκωσης. Το παχνή μάς κάνει να δούμε, μας κάνει να αγγίξουμε αυτό το μοναδικό και εξαιρετικό γεγονός που άλλαξε την πορεία της ιστορίας και από το οποίο έχουμε ορίσει την αρίθμηση των ετών, προ και μετά τη γέννηση του Χριστού.

Ο τρόπος που ο Θεός ενεργεί είναι πράγματι θαυμαστός, αφού μοιάζει αδύνατο να παραιτείται από τη δόξα Του για να γίνει άνθρωπος σαν κι εμάς. Πόση έκπληξη νιώθουμε πράγματι όταν βλέπουμε τον Θεό να υιοθετεί τις δικές μα συμπεριφορές: να κοιμάται, να θηλάζει το γάλα από τη μητέρα Του, να κλαίει και να παίζει όπως όλα τα παιδιά! Όπως πάντα, ο Θεός μάς ταράζει, είναι απρόβλεπτος και δρα συνεχώς εκτός των σχεδίων μας. Επομένως, η φάτνη, καθώς μας υποδεικνύει πώς ο Θεός ήλθε στον κόσμο, μας κάνει να σκεφτούμε πώς η ζωή μας εισέρχεται στη ζωή του Θεού· μας καλεί να γίνουμε μαθητές Του, αν επιθυμούμε να κατακτήσουμε το τελικό νόημα της ζωής.

9. Καθώς πλησιάζει η εορτή των Θεοφανίων, τοποθετούμε στη φάτνη τρία ακόμα αγαλματάκια: **τους τρεις Μάγους**. Παρατηρώντας το αστέρι, αυτοί οι σοφοί και πλούσιοι κύριοι από την Ανατολή, ξεκίνησαν την πορεία τους για τη Βηθλεέμ για να γνωρίσουν τον Ιησού και να του προσφέρουν ως δώρα χρυσό, λιβάνι και μύρο. Αυτά τα δώρα έχουν επίσης μια αλληγορική σημασία: ο χρυσός τιμά τη βασιλεία του Ιησού· το λιβάνι θυμιατίζει τη θεότητά Του· το μύρο υπενθυμίζει την ιερή ανθρώπινη οντότητά Του, που θα γνωρίσει τον θάνατο και τον ενταφιασμό.

Κοιτάζοντας αυτή τη σκηνή στη φάτνη, καλούμαστε να σκεφτούμε την ευθύνη που έχει κάθε χριστιανός να ευαγγελίσει. Καθένας από εμάς γίνεται φορέας της Καλής Αγγελίας σε όσους συναντά, μαρτυρώντας τη χαρά της συνάντησης με τον Ιησού και με την αγάπη Του, μέσα από συγκεκριμένες πράξεις ευσπλαχνίας.

Οι Μάγοι μάς διδάσκουν ότι μπορούμε να ξεκινήσουμε από πολύ μακριά για να συναντήσουμε τον Χριστό. Είναι άνθρωποι πλούσιοι, σοφοί ξένοι, διψασμένοι για το άπειρο, οι οποίοι αναλαμβάνουν να ολοκληρώσουν ένα μακρινό και επικίνδυνο ταξίδι που θα τους οδηγήσει ως τη Βηθλεέμ (βλ. Ματθαίος 2, 1-12). Μια μεγάλη χαρά τους κυριεύει μπροστά στο Βρέφος που είναι Βασιλιάς. Δεν αφήνουν τον εαυτό τους να σκανδαλιστεί από τη φτώχεια που Τον περιβάλλει· δεν διστάζουν να πέσουν στα γόνατα και να Τον προσκυνήσουν. Μπροστά Του καταλαβαίνουν ότι, όπως ο Θεός ρυθμίζει με την κυρίαρχη σοφία Του την κίνηση των αστεριών στον ουρανό, έτσι οδηγεί και την πορεία της ιστορίας, ταπεινώνοντας τους ισχυρούς και ανυψώνοντας τους ταπεινούς. Και σίγουρα, όταν επέστρεψαν στη χώρα τους, θα μοιράστηκαν αυτή την εκπληκτική συνάντηση με τον Μεσσία, εγκαινιάζοντας το ταξίδι του Ευαγγελίου ανάμεσα στα έθνη.

10. Μπροστά στην φάτνη, αναπολούμε τα παιδικά μας χρόνια, όταν περιμέναμε με ανυπομονησία να έρθει ή ώρα να την φτιάξουμε και να την τοποθετήσουμε κοντά στο Χριστουγεννιάτικο δέντρο. Αυτές οι αναμνήσεις μάς ωθούν να συνειδητοποιούμε όλο και περισσότερο το μεγάλο δώρο που μας δόθηκε με τη μετάδοση της πίστης μας· και ταυτόχρονα, μας κάνουν να αισθανόμαστε το καθήκον να μαθαίνουμε στα παιδιά και στα εγγόνια μας να συμμετέχουν σε αυτή την εμπειρία. Δεν έχει σημασία το πώς φτιάχνουμε τη φάτνη· μπορεί ο τρόπος να είναι ίδιος ή να αλλάζει κάθε χρόνο. Αυτό που έχει σημασία είναι το πόσο σημαντική είναι η κατασκευή της φάτνης για τη ζωή μας. Παντού στον κόσμο και οποιαδήποτε μορφή κι αν έχει, η φάτνη μιλά για την αγάπη του Θεού, του Θεού που έγινε παιδί, για να μας δείξει πόσο κοντά είναι σε κάθε άνθρωπο, ανεξάρτητα από την κατάστασή του.

Αγαπητοί αδελφοί, η φάτνη αποτελεί μέρος της γλυκιάς και απαιτητικής διαδικασίας της μετάδοσης της πίστης μας. Ξεκινώντας από την παιδική μας ηλικία και έπειτα σε κάθε ηλικία της ζωής μας, μας διδάσκει να στοχαζόμαστε τον Ιησού, να αισθανόμαστε την αγάπη του Θεού για μας, να βιώνουμε και να πιστεύουμε ότι ο Θεός είναι μαζί μας και εμείς είμαστε μαζί Του, όλοι παιδιά και αδέρφια, χάρη σ' εκείνο το Βρέφος, τον Υιό του Θεού και της Αειπαρθένου Μαρίας· και να νιώθουμε ότι σ' αυτό βρίσκεται η ευτυχία μας. Ακολουθώντας τον Άγιο Φραγκίσκο, ας ανοίξουμε την καρδιά μας σε αυτή την απλή χάρη και ας αφήσουμε να αναδυθεί από αυτό τον θαυμασμό μια ταπεινή προσευχή: **«ευχαριστούμε τον Θεό που θέλησε να μοιραστεί τα πάντα μαζί μας για να μην μας αφήσει ποτέ μόνους μας».**

**Δόθηκε στο Greccio, στο Ιερό Προσκύνημα της Γέννησης,
την 1η Δεκεμβρίου 2019, κατά το έβδομο έτος της Αρχιερατείας μου.**

Φραγκίσκος

